

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Inpassingsplan OostvaardersWold

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

24 september 2010 / rapportnummer 2405-60

1. Oordeel over het MER

De provincie Flevoland stelt een provinciaal inpassingsplan op voor het OostvaardersWold. Het OostvaardersWold, met een omvang van ongeveer 1.800 ha, moet een robuuste ecologische verbindingszone vormen tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold, als onderdeel van de toekomstige ecologische verbinding Oostvaardersplassen–Veluwe–Duitsland. De hoofddoelstelling is het realiseren van een functionele verbinding voor de doelsoort het edelhert. Randvoorwaarden zijn het duurzaam inrichten van het watersysteem en 85% van het gebied beleefbaar maken voor recreatie.

Ten behoeve van de vaststelling van het inpassingsplan wordt de besluit-m.e.r.-procedure doorlopen. Gedeputeerde Staten van Flevoland zijn in deze procedure de initiatiefnemer, Provinciale Staten van Flevoland zijn het bevoegd gezag.¹

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is. Het MER is compleet, helder en prettig leesbaar en bevat een goede samenvatting. De Commissie doet alleen nog enkele aanbevelingen voor het vervolgproces.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder adviezen. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen en adviezen opgenomen.

2. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming en uitvoering van het plan.

Mitigerende maatregelen

In het MER² zijn de maatregelen die negatieve effecten op natuurwaarden in de aanlegfase kunnen beperken voldoende aangegeven. De maatregelen zijn nog niet op elkaar afgestemd.

De Commissie adviseert om, voordat met de uitvoering gestart wordt, een ecologisch werkprotocol op te stellen, waarin de diverse maatregelen qua aard, tijd, locatie en schaal op elkaar zijn afgestemd.^{3,4} De Commissie adviseert om in het werkprotocol tevens per maatregel het bevoegd gezag en de uitvoerende organisatie aan te geven.

Monitoring

Behalve een verbindingzone tussen de Oostvaarderplassen en het Hosterwold voor het edelhert zal het OostvaardersWold ook een verbinding vormen voor konikpaarden en hekrunden. Het plangebied zal worden ingedeeld in deelgebieden waar de drie genoemde grote grazers wel of juist niet kunnen komen. De gedachte hierachter is, dat de aard en de intensiteit van de begrazing per deelgebied zal gaan verschillen en daarmee de ecologische ontwikkeling alsook de recreatieve beleving. De twee hoofdwatgangen zullen worden gebruikt als natuurlijke afscheiding tussen de deelgebieden.

Indien de hoofdwatgangen incidenteel niet afdoende mocht blijken te zijn als afscheiding, dan zijn maatregelen nodig. Zonder maatregelen zou op termijn sprake kunnen zijn van een ongewenst hoge begrazingsdruk op locaties met kwetsbare vegetaties zoals waterriet en zouden recreanten mogelijk met meer dieren in contact komen dan nu voorzien.

De Commissie adviseert om na realisatie het verspreidingsgedrag en de begrazingsdruk in relatie tot de natuurdoelen en het aantal dieren in de verschillende deelgebieden te monitoren en zo nodig (tijdelijk) extra maatregelen te treffen.

Daarnaast adviseert de Commissie om de positieve bijdrage aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de Oostvaardersplassen (onder andere kiekendieven) bij monitoring en evaluaties te betrekken.

---

² Met name bijlage 6 van het MER.

³ Daarbij kan worden gedacht aan de vervroegde aanleg van het kiekendiefferagegebied en het zoeken van de ecologisch minst kwetsbare periode voor grondverzet (nu lijken mitigerende maatregelen voor ringslangen te conflicteren met die voor broedvogels).

⁴ Zekerheidshalve wijst de Commissie erop, dat eventuele boskap in overeenstemming dient te zijn met de Flora- en faunawet.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Flevoland

Besluit: provinciaal inpassingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C09.0

Activiteit: Het OostvaardersWold, met een omvang van ongeveer 1.800 ha, moet een robuuste ecologische verbindingzone vormen tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold, als onderdeel van de toekomstige ecologische verbinding Oostvaardersplassen–Veluwe–Duitsland. De hoofddoelstelling is het realiseren van een functionele verbinding voor de doelsoort het edelhert. Randvoorwaarden zijn het duurzaam inrichten van het watersysteem en 85% van het gebied beleefbaar maken voor recreatie.

Bijzonderheden: In het Omgevingplan Flevoland 2006 is de locatie voor de groenblauwe zone OostvaardersWold vastgelegd. Ten behoeve van de locatiekeuze is in 2006 een strategische milieubeoordeling opgesteld. In de Structuurvisie OostvaardersWold (2009) is de globale inrichting van het gebied vastgelegd. Voor de besluitvorming over de structuurvisie is de procedure voor milieueffectrapportage (plan–m.e.r.–procedure) doorlopen. In het inpassingsplan wordt de nadere inrichting vastgelegd. Ten behoeve van de vaststelling van het inpassingsplan wordt de besluit–m.e.r.–procedure doorlopen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Flevopost van: 31 maart 2010

ter inzage legging informatie over het voornemen: 1 april tot en met 12 mei 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 29 maart 2010

advies voor richtlijnen uitgebracht: 27 mei 2010

inhoudseisen vastgesteld: 15 juni 2010

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 28 juli 2010

ter inzage legging MER: 29 juli tot en met 8 september 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 27 juli 2010

toetsingsadvies uitgebracht: 24 september 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. L.C. Dekker (werkgroepsecretaris)

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ing. R.L. Vogel

drs. H.A.T.M. van Wezel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- BesluitMER Project OostvaardersWold. Provincie Flevoland, juli 2010.
- Ontwerp Inpassingsplan Project OostvaardersWold. Provincie Flevoland, juli 2010.
- Beeldkwaliteitsplan Project OostvaardersWold. Provincie Flevoland, mei 2010.
- Toelichting begrenzing EHS, kiekendiefferageergebied en bosgebied Project OostvaardersWold. Provincie Flevoland, juli 2010.
- Antwoordnota vooroverleg- en inspraakreacties. Provincie Flevoland, juli 2010.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. J.N. Schipper, Zeewolde
2. Zuidlob Wind BV io, Zeewolde
3. H. van de Pol, Lelystad
4. P. Bossema, Zeewolde
5. G.J. Macleane, Zeewolde
6. Gemeente Lelystad, Lelystad
7. Biologisch Landbouw Bedrijf NZ 27, Zeewolde
8. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens E.G. Koops, Zeewolde
9. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens J. Maarsingh, Zeewolde
10. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens M.E. Geling, Zeewolde
11. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens J.P. Schelling en Maatschap J.P. en H. Schelling
12. LTO Noord namens LTO Noord Flevoland, Zwolle
13. DAS Rechtsbijstand, namens de maatschap H.G. en B.J. van de Westeringh
14. De Wolff Nederland Windenergie, Heerenveen
15. Maatschap A.P. W.A. Kempenaar, Zeewolde
16. Driehoek Advocaten, namens M.H.M. Franssen
17. Langhout en Wiarda Juristen en Rentmeesters, namens P. Hellinga, Oranjewoud
18. Driehoek Advocaten, namens J.E.C.M. van den Brand, Zwolle
19. Driehoek Advocaten, namens J.P.A.M. Vromans, Zwolle
20. Driehoek Advocaten, namens W.H.A. Klink, Zwolle
21. Driehoek Advocaten, namens J.A. Veenink, Zwolle
22. Driehoek Advocaten, namens P.A.M. Vingerhoets, Zwolle
23. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens P. Bossema, Zeewolde
24. B. de Bruycker, Zeewolde
25. J. Trip, Zeewolde
26. Zuidlob-commissie p/a T. Boerma, Zeewolde
27. Driehoek Advocaten, namens J.P. Meyer, Zwolle
28. A.J.C. van der Burg, Zeewolde
29. Driehoek Advocaten, namens O.A. Boerma, Zwolle
30. Mts. Jonkert-Hauwert, Zeewolde
31. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens M. Hoving, Zeewolde
32. Mts N.D. en J. Enthoven, Zeewolde
33. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens de heer en mevrouw Potters-Dekker, Zeewolde
34. Vitens, Utrecht
35. Achemea Rechtsbijstand, namens L.J.M. Broeren, Tilburg
36. J.M.A. de Jager en A.M. de Jager-Van Nieuwenhuyzen, Zeewolde
37. H.M.A. Faassen, Zeewolde
38. Raedthuys Groep, Enschede
39. LTO Noord B.J. Bierma, Zeewolde
40. Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad
41. L. den Hartog, Zeewolde
42. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens Team B Flevo Events BV, Zeewolde

43. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens G.J.M, van Dongen, Zeewolde
44. B. Hut Akkerbouw, Zeewolde
45. Maatschap van Schaik-Wellner, Zeewolde
46. P.G. Drost, Houten
47. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens F. Fokkema, Zeewolde
48. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens G.A. Wullink, Zeewolde
49. K. Geschiere, Emmeloord
50. LTO Noord, mede namens LTO Noord Flevoland, J.P. Westers, Zeewolde
51. H. Meinders en E.G. Meinders-Hof, Zeewolde
52. Akkerbouwbedrijf Horilngs, Zeewolde
53. J.J. Geerse, Zeewolde
54. ProRail, Utrecht
55. drs. H.E. Winkelman Juridisch Adviesbureau BV, namens J.J.P.M. Voeten, Rosmalen
56. drs. H.E. Winkelman Juridisch Adviesbureau BV, namens Maatschap A. van Ramshorst en E. Borren
57. L. en J. van Beusichem, Zeewolde
58. G. Boers, Zeewolde
59. Benthem Gratama Advocaten, namens maatschap van Overbeek
60. LBP Sight, namens G.S. ter Beek, Nieuwegein
61. Lingeman Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV, namens H.J.M. Perdaems, Zeewolde
62. TenneT, Arnhem
63. Landbouwonderneming A. van der Knijff BV, Zeewolde
64. Familie M.H. Geling, Zeewolde
65. Maatschap Grijsen, Zeewolde
66. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Inpassingsplan OostvaardersWold

Het OostvaardersWold (circa 1.800 ha), moet een robuuste ecologische verbindingzone vormen tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold, als onderdeel van de toekomstige ecologische verbinding Oostvaardersplassen-Veluwe-Duitsland. De hoofddoelstelling is het realiseren van een functionele verbinding voor de doelsoort het edelhert. Ten behoeve van de vaststelling van het provinciaal inpassingsplan wordt de besluit-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-3131-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

